

Lectio Divina segédanyag

C év - Jn 14,23-29

A Szentmise evangéliumi szakaszához

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Asztalos Livia

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka

Szerkesztő

Asztalos Livia

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Szabóné Nagy Katalin

Lektori szolgálatot teljesítettetek:

Nyúl Viktor –teljes tartalom áttekintése

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

A Szentlélek megtanít titeket mindenre, amit mondtam nektek.

Abban az időben Jézus ezt mondta tanítványainak:

„Aki szeret engem, megtartja tanításomat, Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk, és lakóhelyet veszünk nála.

Aki nem szeret, az nem tartja meg tanításomat. A tanítás pedig, amelyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki engem küldött. Ezeket akartam nektek elmondani, amíg veletek vagyok. S a Vigasztaló, a Szentlélek, akit majd a nevemben küld az Atya, megtanít titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek.

Békességet hagyok rátok. Az én békémet adom nektek. Nem úgy adom, ahogy a világ adja nektek.

Ne nyugtalankodjék szívetek, és ne csüggedjen. Hiszen hallottátok, hogy azt mondtam: Elmegyek, de visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek, örülnétek annak, hogy az Atyához megyek, mert az Atya nagyobb nálam.

Előre megmondtam nektek, mielőtt megtörténnék, hogy ha majd bekövetkezik, higgyetek.”

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

²³ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐάν τις ἀγαπᾷ με τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτὸν καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ’ αὐτῷ ποιησόμεθα.

Felelte Jézus, és mondta neki: „Ha valaki szeret engem, meg fogja őrizni a szavamat, és az Atyám szeretni fogja őt, és hozzá fogunk menni, és nála fogunk lakni (fogunk lakást készíteni).

²⁴ ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὅν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός.

Aki pedig nem szeret engem, nem őrzi meg a szavaimat: és a szó, amit hallotok, nem az enyém, hanem az engem küldő Atyáé.

²⁵ Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ’ ὑμῖν μένων·

Ezeket elmondtam nektek nálatok maradva:

²⁶ ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν [ἐγώ].

A pártfogó (az ügyvéd) pedig, a Szentlélek, akit el fog küldeni az Atya a nevemben, az meg fog tanítani titeket mindenre, és emlékeztetni fog benneteket mindarra, amit mondtam nektek én.

²⁷ Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία μηδὲ δειλιάτω.

Békét hagyok nektek, a békémet adom nektek: nem, ahogy a világ adja, adom én nektek. Ne nyugtalankodjék a szívetek, és ne féljen!

²⁸ ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ ἠγαπήατέ με ἐχάρητε ἂν ὅτι πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι ὁ πατήρ μεῖζων μου ἔστιν.

Hallottátok, hogy én mondtam nektek: Elmegyek, és eljövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örvendeznétek, hogy az Atyához megyek, mert az Atya nagyobb nálam.

²⁹καὶ νῦν εἶρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε.

És most elmondtam nektek, mielőtt megtörténik, hogy, amikor megtörténik, higgyetek.”

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

²³Respondit Iesus et dixit ei: “ Si quis diligit me, sermonem meum servabit, et Pater meus diligit eum, et ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus;

²³Jézus így folytatta: „Aki szeret engem, az megtartja tanításomat, s Atyám is szeretni fogja. Hozzá megyünk és benne fogunk lakni.

²³Jézus azt felelte neki: »Ha valaki szeret engem, megtartja szavamat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk, és lakóhelyet veszünk nála.

²³Jézus tovább folytatta: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni.

²³Felele Jézus és monda néki: Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet: és az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakozunk.

²³Jézus így válaszolt:

– Ha valaki szeret engem, az megtartja, amit mondok. Atyám is szeretni fogja, s eljövünk hozzá, és szállást készítünk magunknak nála.

²⁴qui non diligit me, sermones meos non servat. Et sermo, quem auditis, non est meus, sed eius qui misit me, Patris.

²⁴Aki nem szeret, az nem tartja meg tanításomat. A tanítás, amelyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki engem küldött.

²⁴Aki nem szeret engem, nem tartja meg ígéimet. Az ige pedig, amelyet hallottatok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki küldött engem.

²⁴Aki nem szeret engem, tanításomat nem tartja meg. A tanítás, amit hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki küldött engem.

²⁴A ki nem szeret engem, nem tartja meg az én beszédeimet: és az a beszéd, a melyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, a ki küldött engem.

²⁴Aki nem szeret engem, nem tartja meg, amit mondok. A szó, amelyet hallgattok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki küldött engem.

²⁵Haec locutus sum vobis apud vos manens.

²⁵Ezeket akartam nektek mondani, amíg veletek vagyok.

²⁵Ezeket mondtam nektek, amíg veletek voltam.

²⁵Ezeket akartam nektek mondani, amíg veletek voltam.

²⁵Ezeket beszéltem nektek, a míg veletek valék.

²⁵Elmondtam ezeket nektek, amíg veletek voltam.

²⁶Paraclitus autem, Spiritus Sanctus, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia et suggeret vobis omnia, quae dixi vobis.

²⁶S a Vigasztaló, a Szentlélek, akit majd a nevemben küld az Atya, megtanít benneteket mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek.

²⁶A Vigasztaló pedig, a Szentlélek, akit az Atya küld az én nevemben, megtanít majd titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek.

²⁶A Vigasztaló pedig, akit az Atya nevemben küld, megtanít majd mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek.

²⁶Ama vigasztaló pedig, a Szent Lélek, a kit az én nevemben küld az Atya, az mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazokat, a miket mondtam nektek.

²⁶De a Pártfogó, a Szentlélek, akit az Atya majd a nevemben küld, ő tanít meg majd titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek.

²⁷Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis; non quomodo mundus dat, ego do vobis. Non turbetur cor vestrum neque formidet.

²⁷Békességet hagyok rátok. Az én békémet adom nektek. Nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjék a szívetek, s ne csüggedjen.

²⁷Békét hagyok rátok, az én békémet adom nektek. Nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjék szívetek és ne féljen.

²⁷Békességet hagyok rátok, az én békémet adom nektek. Én nem úgy adom nektek, amint a világ adja. Ne nyugtalankodjék szívetek és ne is szorongjon!

²⁷Békességet hagyok néktek; az én békességemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, a mint a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen!

²⁷Békességet hagyok rátok: az én békémet adom nektek. De nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjék a szívetek, ne is rettegjen!

²⁸Audistis quia ego dixi vobis: Vado et venio ad vos. Si diligeretis me, gauderetis quia vado ad Patrem, quia Pater maior me est.

²⁸Hiszen hallottátok, hogy azt mondtam: Elmegyek, de visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek, örülnétek, hogy az Atyához megyek, mert az Atya nagyobb nálam.

²⁸Hallottátok, hogy azt mondtam nektek: Elmegyek, és visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örülnétek annak, hogy az Atyához megyek, mert az Atya nagyobb nálam.

²⁸Hiszen hallottátok, hogy azt mondtam: elmegyek, de majd visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, csak örülnétek annak, hogy az Atyához megyek, mert az Atya nagyobb nálam.

²⁸Hallottátok, hogy én azt mondtam néktek: Elmegyek, és eljövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örvendeznétek, hogy azt mondtam: Elmegyek az Atyához; mert az én Atyám nagyobb nálamnál.

²⁸Hallottátok, mit mondtam nektek: „Elmegyek, és visszajövök hozzátok”? Ha szeretnétek engem, örülnétek, hogy elmegyek az Atyához, mert az Atya nagyobb nálam.

²⁹Et nunc dixi vobis, priusquam fiat, ut, cum factum fuerit, credatis.

²⁹Előre megmondtam nektek, mielőtt megtörtént volna, hogy ha majd bekövetkezik, higgyetek.

²⁹Megmondtam nektek már most, mielőtt megtörténne, hogy amikor bekövetkezik, higgyetek.

²⁹Előre megmondtam, mielőtt megtörtént volna, hogy amikor megtörténik, higgyetek.

²⁹És most mondtam meg néktek, mielőtt meglenne: hogy a mikor majd meglesz, higgyetek.

²⁹Már most mondom ezt nektek, mielőtt megtörténik, hogy ha majd megtörténik, higgyetek.

1.1.3. Behatárolás

Ez a néhány vers Jézus búcsúbeszédének egy részlete, amelyet tanítványainak mondott el az utolsó vacsora termében (Jn 14,23-29).

1.1.4. Szószerinti üzenet

Az evangélista hangsúlyozza, hogy

- Jézus a halálát és a feltámadását, mint az Atyához való visszatérést, hazaérkezést értelmezi.
- az Atya és a Fiú között mély, bensőséges szeretetkapcsolat van, amibe az ember betagozódhat, ha megőrzi Jézus szavát.
- a tanítvány a szeretetét azáltal fejezi ki Mestere iránt, ha hallgatja, megteszi, vagyis megőrzi az ő igéit.
- a Fiú az, aki ismeri az Atyát, s szavaival és tetteivel kinyilatkoztatja Őt az embereknek.
- a Szentlélek, mint egy jó ügyvéd, közbenjáró segít, hogy a tanítványnak eszébe jussanak Mestere szavai, illetve hogy egyre mélyebben megértse azokat.
- a béke forrása Jézus Krisztus. Csak ő tud igazi, teljes békét adni az embernek.

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

τὸν λόγον μου τηρήσει (*ton logon mú térészej*): 'a szavamat meg fogja őrizni' (Jn 14,23)

Elsősorban Jézus az, aki ismeri az Atyát, és aki megőrzi az ő szavát (Jn 8,55). Ő példát ad erre tanítványai számára, akiket arra hív, hogy őrizzék meg ők is Mesterük szavát. Hiszen ez a szeretet követelménye: aki szereti Jézust, az megőrzi az ő szavát, aki nem szereti őt, az pedig nem tartja meg az Úr szavát (Jn 14,23-24). A Mester azt is leszögezi, hogy aki megőrzi az ő igéjét, az nem fogja meglátni, megízlelni örökre a halált (Jn 8,51-52). Továbbá az evangélista hangsúlyozza, hogy ahogy Jézus szavait megőrizték az apostolok, úgy az ő szavukat is meg fogják tartani mások (Jn 15,20). Végül pedig a Fiú az Atyához intézett imádságában arra utal, hogy a tanítványok megőrizték az Atya szavát (Jn 17,6). Tehát megőrizni az Úr szavát összefoglalja a keresztény identitást, és kötelességet: élő szeretetkapcsolatot fejez ki Isten és ember

között, aminek gyümölcse az Isten-ismeret, a Szentháromsággal való bensőséges közösség, vagyis az örök élet.

εἰρήνην τὴν ἐμὴν (*ejrénén tén emén*): 'a békémet, a békességet' (Jn 14,27)

A békéről a János-evangéliumban mind az öt alkalommal Jézus beszél tanítványainak. A feltámadt Úr Krisztus így köszönti az apostolokat: „Béke nektek!” (Jn 20,19.21.26). Hiszen a béke annak a Jézusnak az ajándéka, aki kereszthalálával és feltámadásával legyőzte a világot, vagyis a bűnt, és annak következményét a halált (Jn 16,33). A békességet nem úgy adja, ahogy a világ adja, gondolja. Illetve a „békém” kifejezés arra is utal, hogy ennek a békének a forrása nem a körülményekből, hanem magából Jézus Krisztusból fakad (Jn 14,27).

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok János evangéliumán belül

1,1 “Kezdetben volt az Ige, az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige”

2,22 “Amikor föltámadt a halálból, tanítványai visszaemlékeztek ezekre a szavakra, s hittek az Írásnak és Jézus szavainak.”

3,11 “Bizony, bizony, mondom neked: arról beszélünk, amit tudunk, s arról tanúskodunk, amit láttunk, mégsem fogadjátok el tanúságtételünket.”

3,34 “Akit ugyanis az Isten küldött, az az Isten szavait közvetíti, mert hisz (Isten) nem méri szűken a Lelket, amikor adja.”

7,16 “Jézus így felelt nekik: „Tanításom nem tőlem való, hanem attól, aki küldött.”

8,51 “Bizony, bizony, mondom nektek: aki megtartja tanításomat, az nem ízleli meg a halált örökre.”

13,1 “Húsvét ünnepe előtt történt: Jézus tudta, hogy elérkezett az óra, amikor a világból vissza kell térnie az Atyához, mivel szeretne övéit, akik a világban maradtak, mindvégig szeretni.”

13,19 “Előre megmondom, mielőtt megtörténnék, hogy amikor majd bekövetkezik, higgyétek, hogy én vagyok.”

14,1-3 “Ne legyen nyugtalan a szívetek! Higgyetek az Istenben és bennem is higgyetek! Atyám házában sok hely van, ha nem így volna, megmondtam volna nektek. Azért megyek el, hogy helyet készítsek nektek. Ha aztán elmegyek, és helyet

készítek nektek, újra eljövök, és magammal viszlek benneteket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok.”

14,10 “Nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok s az Atya bennem? A szavakat, amelyeket hozzátok intézek, nem magamtól mondom, s a tetteket is az Atya viszi végbe, aki bennem van.”

14,16 “én meg majd kérem az Atyát, és más vigasztalót ad nektek: az Igazság Lelkét, aki örökké veletek marad.”

15,26 “Ha eljön a Vigasztaló, akit az Atyától küldök, az Igazság Lelke, aki az Atyától származik, ő majd tanúságot tesz rólam.”

16,4 “Azért mondtam el ezeket, hogy ha majd eljön az óra, eszetekbe jusson, hogy előre megmondtam nektek. Kezdetben nem beszéltem róla, hiszen veletek voltam.”

16,13-15 “Hanem amikor eljön az Igazság Lelke, ő majd elvezet benneteket a teljes igazságra. Nem magától fog beszélni, hanem azt mondja el, amit hall, és a jövődőt fogja hirdetni nektek. Megdicsőít engem, mert az enyémből kapja, amit majd hirdet nektek. Minden, ami az Atyáé, az enyém is. Azért mondtam, hogy az enyémből kapja, amit majd hirdet nektek.”

16,27-28 “mert az Atya maga is szeret titeket, mivel ti is szerettetek, és hittétek, hogy az Atyától jöttem. Eljöttem az Atyától, a világba jöttem, de most itthagynom a világot, és visszatérek az Atyához.”

16,33 “Azért mondtam el ezeket nektek, hogy békességet találjatok bennem. A világban üldözést szenvedtek, de bízzatok, mert legyőztem a világot.”

17,26 “Megismertettem velük nevedet, és ezután is megismertetem, hogy a szeretet, amellyel szeretsz, bennük legyen, s én is bennük legyek.”

20,19.21.26 “Amikor beesteledett, még a hét első napján megjelent Jézus a tanítványoknak, ott, ahol együtt voltak, bár a zsidóktól való félelmükben bezárták az ajtót. Belépett, megállt középen és köszöntötte őket: „Békesség nektek!” “Jézus megismételte: „Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.” “Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványok, s Tamás is ott volt velük. Ekkor újra megjelent Jézus, bár az ajtó zárva volt. Belépett, megállt középen, és köszöntötte őket: „Békesség nektek!”

Szinoptikus párhuzamok

Mt 10,19 “Amikor átadnak benneteket a bíróságnak, ne töprengjete, hogyan és mit mondjatok! Abban az órában megadatik nektek, hogyan beszéljete.”

Sir 4,14 "Szentélyben szolgálnak, akik szolgálják őt, és akik szeretik, azok az Úr kedveltjei."

Agg 2,9 "Ennek az új templomnak a dicsősége felülmúlja a régiét – mondja a Seregek Ura, mert ezen a helyen adom a békét – mondja a Seregek Ura."

ApCsel 10,40-41 "de harmadnap feltámasztotta az Isten, és látható alakban megmutatta, igaz, nem az egész népnek, hanem csak az Istentől előre kijelölt tanúknak, vagyis nekünk, akik ettünk és ittunk vele halálából való feltámadása után.

Róm 5,1 "Mivel tehát a hit révén megigazultunk, békében élünk az Istennel, Urunk, Jézus Krisztus által."

1Kor 2,13 "Erről beszélünk is, de nem az emberi bölcsesség tanította szavakkal, hanem ahogy a Lélek tanít, lelki embereknek lelkieket nyújtva."

2Kor 6,16 "Hogyan fér össze Isten temploma a bálványokkal? Márpedig mi az élő Isten temploma vagyunk, ahogy Isten mondja: Közöttük lakom majd és közöttük járok, az Istenük lesztek, ők meg a népem."

Ef 2,14-18 "Ő, a mi békeségünk a kettőt eggyé forrasztotta, és a közékük emelt válaszfalat ledöntötte, az ellenségeskedést kiküszöbölte saját testében, a törvényt ugyanis parancsaival és rendelkezéseivel érvénytelenítette. Mint békeszerző, a két népet magában eggyé, új emberré teremtette, és egy testben mind a kettőt kiengesztelte az Istennel kereszthalála által, amellyel az ellenségeskedést megölte. Eljött, hogy békét hirdessen nektek, a távollevőknek, és békét a közellevőknek. Az ő révén van mindkettőnknek szabad utunk az egy Lélekben az Atyához."

Ef 3,17 "hogyan a hittel Krisztus lakjék szívetekben, s gyökeret verjete és alapot vessetek a szeretetben."

Fil 4,7 "Akkor Isten békéje, amely minden értelmet meghalad, megőrzi szíveteket és értelmeteket Krisztus Jézusban."

Kol 3,15 "S Krisztus békéje töltse be szíveteket, hiszen erre vagytok hivatva, egy testben."

2Tessz 3,16 "A békeség Ura adjon nektek mindig és minden körülmények között békét! Az Úr legyen mindnyájatokkal!"

2Tim 1,7 "Hiszen Isten nem a csüggedtség, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét adta nekünk."

1Jn 2,20.27 "Titeket azonban fölkent a Szent, és ezt mindannyian tudjátok." "A tőle kapott kenet maradjon meg bennetek, és akkor nincs szükségetek rá, hogy bárki is

tanítson benneteket, hiszen kenete megtanít benneteket mindenre, s ez igaz, nem hazugság. Aszerint, ahogy tanított benneteket, maradjatok benne.”

Jel 3,20 “Nézd, az ajtóban állok és kopogok. Aki meghallja szavam, és ajtót nyit, bemegyek hozzá, vele eszem, ő meg velem.”

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus vonal

2.1.2. Catena Aurea

E heti szakaszunkkal kapcsolatosan Nagy Szent Gergely a következő megjegyzéseket, magyarázatokat tette:

²³Jézus így folytatta: „Aki szeret engem, az megtartja tanításomat, s Atyám is szeretni fogja. Hozzá megyünk és benne fogunk lakni.

A szeretet bizonyítéka a bevégeztetett mű. Az Isten felé irányuló szeretet soha sem hiábavaló. Ha az valóban szeretet, akkor az nagyot művel. Ám ha vonakodik cselekedni, akkor az nem szeretet.

Azonban vannak olyan szívek, melybe eljön Ő, de nem lakozik soká, mert néhányan megbánást tanúsítanak ugyan, és megadják Istennek a tiszteletet, ugyanakkor, amikor eljön a kísértés ideje, elfelejtik bűnbánatukat, és ismételten visszatérnek bűneikhez pontosan ugyanúgy, mintha sohasem egyetlen könnycseppet se ejtettek volna miattuk. Aki Istent az igazságban szereti, annak eljön szívébe az Úr, és beköltözik oda. Hiszen az isteni szeretet áthatja őt úgy, hogy a kísértés idején sem hátrál vissza ettől a szeretettől. Aki ugyanis az igazságban szeret, annak szellemét nem fogja legyőzni a gonosz vágyba való beleegyezés.

2.2. Tanítóhivatali vonal

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

JÉZUS ÓRÁJÁNAK IMÁJA

2746. Jézus, amikor eljött az ő órája, az Atyához imádkozott (vö. Jn 17). Imádsága - a leghosszabb imája, amit az evangélium ránk hagyott - átfogja a teremtés és az üdvösség egész rendjét, miként halálát és föltámadását is. Jézus órájának imája mindig az övé marad, miként a húsvétja is, mely - mivel „egyszer s mindenkorra” történt - jelenvaló marad Egyházának liturgiájában.

2747. A keresztény hagyomány méltán nevezi Jézus „papi” imájának. A mi Főpapunk imája ez, elválaszthatatlan áldozatától, az Atyához való átmenetelétől

(„pászkájától”, ’húsvétjától’), melyben teljes önmagát egészen az Atyának „szenteli” (vö. Jn 17,11.13.19).

2748. Ebben a húsvéti, áldozati imában minden „összefoglaltatik” (vö. Ef 1,10) őbenne: Isten és a világ, az Ige és a test, az örök élet és az idő, a szeretet, mely odaadja magát, és a bűn, mely ezt a szeretetet elárulja, a jelenlévő tanítványok és azok, akik szavukra hinni fognak őbenne; a kiüresítés és a dicsőség. Az egység imája ez.

2749. Jézus egészen teljesítette az Atya művét, és az ő imádsága, miként áldozata is, kiterjed az idők végezetéig. Az Óra imádsága betölti a végső időket, és beteljesedésükhöz vezeti azokat. Jézus, a Fiú, akinek az Atya mindent odaajándékozott, egészen az Atyának adja magát, s ugyanakkor emelkedett szabadsággal fejezi ki magát (vö. Jn 17,11.13.19.24.) a hatalom miatt, melyet az Atya adott neki minden test fölött. A Fiú, aki Szolgává lett, az Úr, Pantokrátor. Főpapunk, aki értünk imádkozik, és az is, aki imádkozik bennünk, és Isten, aki meghallgat minket.

2750. Az Úr Jézus szent nevébe behatolva tudjuk fölfogni belülről az imádságot, amelyre ő tanít minket: „Miatyánk!” Papi imája belülről sugallja az „Atya-imádság” nagy kéréseit: a törődést az Atya nevével (vö. Jn 17,6.11-12.26), az ő országáért (dicsőségeért vö. Jn 17,1.5.10.22-26.) égő buzgóságot, az Atya akaratának, üdvözítő tervének (vö. Jn 17,2.4.6.9.11-12.24.) teljesítését és a gonosztól való szabadítást (vö. Jn 17,15).

2751. Végül ebben az imádságban nyilatkoztatja ki és adja nekünk Jézus az Atya és a Fiú elválaszthatatlan „ismeretét,” (vö. Jn 17,3.6-10.25.) ami maga az imádságos élet misztériuma.

A Szentlélek Ügyvéd és Vigasztaló

A SZENTLÉLEKTŐL KINYILATKOZTATOTT ATYA ÉS FIÚ

243. Húsvétja előtt Jézus meghirdeti „egy másik Paraklétosz” (Védelmező), a Szentlélek elküldését. Ő már a teremtésben tevékenyen részt vett (vö. Ter 1,2), és „szólt a próféták szavával” (Niceai-konstantinápolyi hitvallás: DS 150). Mostantól kezdve a tanítványokkal marad és bennük lesz (vö. Jn 14,17), hogy tanítsa (vö. Jn 14,26) és „bevezesse őket a teljes igazságba” (Jn 16,13). Így azt a kinyilatkoztatást kaptuk, hogy a Szentlélek Jézussal és az Atyával együtt egy harmadik isteni Személy.

AZ ÁTEREDŐ BŰN -- LÉNYEGES HITIGAZSÁG

388. A kinyilatkoztatás előre haladtával egyre világosabbá lett a bűn valósága is. Jóllehet Isten ószövetségi népe a Teremtés könyvében a bűnbeesésről elbeszélte történet fényében eljutott az emberi lét fájdalmáig, de e történet végső jelentését nem tudta megérteni; e jelentés csak Jézus Krisztus halálának és föltámadásának fényében tárult föl (vö. Róm 5,12,21). Az embernek meg kellett ismernie Krisztust, mint a kegyelem forrását, hogy megismerhesse Ádámot, mint a bűn forrását. A Szentlélek, akit a föltámadott Krisztus küld nekünk, azért jött, hogy „meggyőzze a világot a bűnről” (Jn 16,8) azáltal, hogy kinyilatkoztatja, ki az, aki megvált a bűntől.

A SZENTLÉLEK ELNEVEZÉSEI

692. Amikor Jézus a Szentlélek eljövetelét meghirdeti és ígéri, Paraklétosznak, azaz szó szerint „maga mellé szólított”-nak, latinul advocatus-nak nevezi (Jn 14,16.26; 16,7). A Paraklétoszt rendszerint „Vigasztalónak” fordítják, mivel Jézus az első vigasztaló (vö. 1Jn 2,1). Maga az Úr a Szentlelket az „Igazság Lelkének” nevezi (vö. Jn 16,13).

729. Csak amikor eljött az óra, melyben Jézusnak meg kellett dicsőülnie, ígérte meg a Szentlélek eljövetelét, mert halála és föltámadása az atyáknak adott ígélet beteljesedése (vö. Jn 14,16-17.26; 15,26; 16,7-15; 17,26). Megígérte: az igazság Lelkét, a másik Vigasztalót, a Paraklétoszt az ő imádságára ajándékozza majd az Atya; az Atya elküldi Jézus nevében; Jézus pedig az Atyától küldi őt, mert az Atyától származik. A Szentlélek eljön, meg fogjuk ismerni őt, mindig velünk lesz; velünk fog lakni; mindenre megtanít majd minket, és eszünkbe fog juttatni mindent, amit Jézus mondott, és tanúságot tesz róla; bevezet a teljes igazságba és megdicsőíti Krisztust. Ami a világot illeti, azt meg fogja szégyeníteni a bűn, az igazság és az ítélet kérdésében.

1433. Húsvét óta a Szentlélek vádolja a világot a bűnről (vö. Jn 16,8-9), tudniillik, hogy a nem hittek abban, akit az Atya küldött. De ugyanez a Lélek, aki fölfedi a bűnt, a Vigasztaló (vö. Jn 15,26), aki nyújtja az emberi szívnek a bűnbánat és a megtérés kegyelmét (vö. ApCsel 2,36-38; II. János Pál pápa: Dominum et vivificantem enciklika, 27-48: AAS 78 /1986/, 837-868).

1848. Amint Szent Pál megerősíti: „Amikor elhatalmasodott a bűn, túlradt a kegyelem” (Róm 5,20). A kegyelemnek azonban, hogy művét végrehajtsa - tudniillik, hogy szívünket megtérítse és meg hozza nekünk „az örök életre szóló megigazulást

Urunk, Jézus Krisztus által” (Róm 5,21) -, föl kell fednie a bűnt. Mint az orvos, aki a sebet megvizsgálja, mielőtt gyógyítaná, Isten az ő Igéje és Lelke által éles fényt vet a bűnre:

„A megtérés ugyanis megköveteli a bűnről való meggyőzést, a lelkiismeret bűnről alkotott belső ítéletét, mely - mivel az Igazság Lelkének műve az ember bensejében - egyúttal a kegyelem és a szeretet ajándékozásának új forrása lesz: »Vegyétek a Szentlelket«. Így tehát ebben a »vádolni fog a bűnről« tevékenységben kettős ajándékozás rejlik: megkapjuk a lelkiismeret igazságának ajándékát és a megváltásról való bizonyosság ajándékát. Az igazság Lelke Vigasztaló.” (II. János Pál pápa: *Dominum et vivificantem* enciklika, 31: AAS 78 /1986/ 843.)

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent XXIII. János pápa: *Pacem in Terris*

Jn 14,27

170. De e szent napok szent szertartásaiban visszacseng a szent hír: Feltámadván Jézus Urunk megállt tanítványai körében és mondotta: Béke nektek, alleluja: örültek a tanítványok, mert látták az Urat.¹ Tehát békét hozott nekünk Krisztus, békét hagyott nekünk: Békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek; nem miként a világ adja, adom én nektek.²

Szent II. János Pál pápa: *Redemptor Hominis*

Jn 14,24

4. Hivatkozás VI. Pál első enciklikájára

Ezért az Egyház önismeretének párosulnia kell a mindenki felé kitáruló lelkülettel, hogy minden ember megtalálhassa benne „Krisztus fölfoghatatlan gazdagságát”, melyről a nemzetek Apostola beszél³ Az ilyen, mindenki felé nyílt lelkületből, mely magában foglalja saját természetének ismeretét és saját igazságának bizonyosságát – melyről Krisztus azt mondta: „a beszéd nem az enyém, hanem az Atyáé, aki

¹ Resp. ad Mat., húsvét nyolcada alatti péntek.

² Jn 14,27

³ Ef 3,8

küldött engem”⁴ –, fakad az Egyház apostoli, azaz missziós ereje, amennyiben csorbíthatatlanul vallja és hirdeti a Krisztustól kapott teljes igazságot.

Az Egyháznak azt a párbeszédet is folytatnia kell, amelyet VI. Pál az *Ecclesiam Suam* kezdetű enciklikában „üdvöthozó párbeszédnek” nevezett, gondosan körülírva mindazokat a területeket, melyeken folytania kell. Mivel mi magunk ebben a dokumentumban a VI. Pál pápától átvett gondolatokat idézzük föl, szüntelenül hálát adunk Istennek azért, hogy nagynevű Elődünk, aki egyúttal atyánk is volt, „kifelé” megmutatta az Egyház igazi arcát, ámbar a Zsinatot követő időszakban különféle belső bajok kínozták az Egyházat. Így történt, hogy az emberiség jelentős része a legkülönbözőbb életformák közepette – legalábbis úgy véljük – jobban tudatára ébredt, hogy Krisztus Egyházára, annak küldetésére és szolgálataira valóban szüksége van. E fölismerés néha erősebbnek bizonyult azoknál a kritikus megnyilvánulásoknál, melyek „belülről” támadták az Egyházat, intézményeit és szervezetét, s az Egyházban dolgozó embereket. E növekvő kritika különböző forrásokból származott, és bizonyosra vesszük, hogy nem hiányzott belőle az Egyház iránti igaz szeretet. Kétségtelenül volt ebben a kritikai törekvésben – hogy most minden egyebet mellőzzünk – a triumfalizmust legyűzni akaró szándék, melyről a Zsinat idején oly sok szó esett. Ha azonban az Egyháznak kötelessége „szelíd és alázatos szívű” Mesterének példáját követve⁵ alázatosnak lennie, és kritikus szemmel néznie mindent, ami emberi természetének és megnyilvánulásainak része, sőt mindezt kínos gondossággal keresnie is kell, akkor e kritika keresésében is meg kell maradnia a kellő határokon belül. Különben nem lesz sem hasznos, sem termékeny, és nem az igazságot, a szeretetet és a kegyelemért hálás lelkiületet mutatja, mely kegyelemnek éppen az Egyházban és az Egyház révén leszünk részeseivé. Az ilyen kritikai törekvés nem a szolgálni akarást fejezi ki, hanem azt a szándékot, hogy mások véleményét a magáéhoz igazítsa; ráadásul mindezt sokszor a kellő megfontoltság nélkül tárva a nyilvánosság elé.

Hála legyen VI. Pál pápának, hogy tiszteletben tartva minden részigazságot, ami a különféle emberi véleményekben ott volt, a kormányos feladatának betöltésében mindvégig megőrizte a kiegyensúlyozott és következetes vezetést. Természetesen az Egyház – melyet majdnem azonnal VI. Pál pápa után, I. János Pál elhunytával bízott ránc az Úr – nem mentes a belső nehézségektől és feszültségektől. Ugyanakkor az Egyház belsőleg fölkészültebbé vált az önkritikus túlzásokkal szemben: elmondhatjuk tehát, hogy kritikusabb a különböző meggondolatlan kritikákkal,

⁴ Jn 14,24

⁵ Mt 11,29

ellenállóbb a különböző „újításokkal” szemben; érettebb lett a szellemek megítélésében, alkalmasabbá vált, hogy örök kincstárából előhozzon „újat és régít” egyaránt,⁶ jobban ismeri a maga misztériumát, és mindebből az következik, hogy készségesebb lett mindenki felé szóló üdvözítő feladatának megoldására, hiszen Isten „azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és eljusson az igazság ismeretére”.⁷

vö. Jn 14,26

12. Az Egyház küldetése és az emberi szabadság

Ebben a Krisztus szándéka szerint közös feladatban a keresztényeknek már a teljes egység megvalósulása előtt meg kell találniuk azokat a szálakat, melyek összekötik őket. Ez az egység apostoli és missziós, missziós és apostoli. Ezen egységnél fogva közelíthetjük meg az emberi szellemnek azt a csodálatos örökségét, mely az összes vallásban megmutatkozott, amint ezt a II. Vatikáni Zsinat a *Nostra Aetate* kezdetű nyilatkozatában tanítja. Ezért közeledünk az emberi kultúra minden formájához, minden ideológiai elgondoláshoz, minden egyes jóakarátú emberhez azzal a tisztelettel, megbecsüléssel és ítélőkészséggel jövünk, amely az apostolok korától kezdve meghatározta a missziós munkát és a misszionáló tevékenységet. Elegendő emlékeznünk Szent Pálra és beszédére az athéni Areopaguson⁸. A missziós lelkületű ember mindig nagy tisztelettel van az iránt, ami „az emberben” van⁹: megbecsüli mindazt, amit az emberek szívük mélyén és a legsúlyosabb kérdések kutatásában megtaláltak; és tiszteli mindazt, amit az emberekben a Szentlélek művel, aki „ott fú, ahol akar”¹⁰. A missziós tevékenység soha nem rombol, hanem a már létező értékeket elfogadja és újakat épít belőle, ámbár a gyakorlatban ezt az eszmét nem mindig valósították meg. A lélek megtérése pedig, melynek a misszionálásból következnie kell, a kegyelem eredménye, mert – mint jól tudjuk – a megtérésben az embernek újra teljesen meg kell találnia önmagát.

⁶ Mt 13,52

⁷ 1Tim 2,4. – Itt meg kell említenünk VI. Pál pápaságának főbb megnyilatkozásait, melyek közül néhányat maga is megemlégett 1978-ban Szent Péter és Szent Pál apostolok ünnepén a szentmisében imádkozva: *Ecclesiam suam* enciklika 1964, *Investigabiles divitias Christi* apostoli levél 1965, *Mysterium fidei* enciklika 1965, *Sacerdotalis coelibatus* enciklika 1967, *Solemnis professio fidei* 1968, *Humanae vitae* enciklika 1968, *Quinque iam anni apostoli* buzdítás 1971, *Evangelica testificatio apostoli* buzdítás 1971, *Paterna cum benevolentia apostoli* buzdítás 1975, *Gaudete in Domino apostoli* buzdítás 1975, *Evangelii nuntiandi apostoli* buzdítás 1976.

⁸ ApCsel 17,22-31

⁹ Jn 2,25

¹⁰ Jn 3,8

Ezért a mai Egyház különleges jelentőséget tulajdonít mindannak, amit a II. Vatikáni Zsinat a vallásszabadságról szóló nyilatkozatában, annak mindkét részében elmondott. Szívünk mélyéig átérezzük, milyen súlyosan kötelez bennünket az igazság, melyet Isten megmutatott nekünk. Nevezetesen azt a lelkiismereti kötelezettségünket hangsúlyozzuk, amely az igazsággal kapcsolatos. Azzal az igazsággal, melynek az Egyház krisztusi alapításánál fogva őre és tanítója, mert a Szentlélek különleges oltalma támogatja, hogy hűségben tudja őrizni ezt az igazságot és a maga teljes egészében tudja tanítani¹¹. E feladat végzése közben magára Krisztusra tekintünk, aki az Evangélium első hirdetője¹², aztán az apostolokra, a vértanúkra és a hitvallókra figyelünk. A vallásszabadságról szóló nyilatkozat megmutatja és meggyőz minket arról, hogy Krisztus, majd utána az apostolok nem az emberektől, hanem az Istentől származó igazság hirdetésében – melyről Krisztus mondja: „a tanításom nem az enyém, hanem Azé, aki küldött engem”¹³ – minden erejüket latba vetvén megőrizték a tiszteletet az ember, annak értelme és akarata, lelkiismerete és szabadsága iránt. Ily módon az emberi személy méltósága a hirdetett igazság részévé válik, még akkor is, ha erről egy szó sem esik, hanem csak az ember iránti magatartás fejezi ki. Ez a lelkület, úgy tűnik, nagyon megfelel korunk sajátos szükségleteinek. Az igazi emberi szabadság ugyanis nem található meg mindazokban a dolgokban, melyekről a különböző rendszerek vagy egyes emberek úgy vélik, vagy azt hirdetik, hogy az a szabadság; éppen emiatt az Egyháznak a maga isteni küldetése alapján őriznie kell azt a szabadságot, mely az emberi személy igazi méltóságának alapja és föltétele.

Jézus Krisztus minden kor emberéhez, hozzánk is ugyanazzal a szóval közeledik: „megismeritek az igazságot és az igazság megszabadít titeket”¹⁴. E szavak egy alapvető követelményt és egy intelmet tartalmaznak: az igaz szabadság elemi föltétele az igazsággal iránti tisztességes lelkület; az intelem arra figyelmeztet, hogy kerülni kell minden színlelt szabadságot, minden felületes és csak az egyik félnek kedvező szabadságot, s végül azt a szabadságot, mely nem hatja át az ember és a világ teljes igazságát. Ma is, kétezer évvel később, Krisztus úgy jelenik meg előttünk, mint aki meghozza az embernek az igazságban gyökerező szabadságát; mint aki megszabadítja az embert mindentől, ami megkötné, csökkentené vagy gyökerében, azaz az ember szívében, lelkében és lelkiismeretében megfojthatná a szabadságát. Mily csodálatosan igazolták és igazolják ma is ugyanezt azok az emberek, akik

¹¹ vö. Jn 14,26

¹² VI. Pál: Evangelii nuntiandi 6.

¹³ Jn 7,16

¹⁴ Jn 8,32

Krisztus által és Krisztusban elnyerték az igazi szabadságot, és tanúivá váltak ennek, még az üldözések közepette is!

Maga Krisztus, amikor fogolyként ott állt Pilátus ítélőszéke előtt, és Pilátus faggatta őt a főtanács tagjainak vádjai felől, nemde ezt felelte: „Én arra születtem és azért jöttem e világra, hogy tanúságot tegyek az igazságról”¹⁵? Életének e fontos percében a bíró előtt elmondott szavaival Krisztus igazában megismétli a korábban mondottat: „megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket”. Az apostolok idejétől fogva oly sok századon keresztül nemde ugyanez a Krisztus jelent meg az igazság miatt elítélt emberekben, és ment meghalni azokban, akiket az igazságért halálra ítélték? Vajon fölhagy-e azzal, hogy szószólója és ügyvédje legyen annak az embernek, aki „Lélekben és igazságban” él? Kétségtelen, ahogyan nem hagy föl a közbenjárással az Atyánál, úgy nem hagyja el az emberi történelmet sem. Az Egyház pedig, ámbár történelmében sok az emberi gyengeség, állandóan követi Őt, aki ezt mondta: „elérkezik az óra és már itt is van, amikor igazi imádói lélekben és igazságban imádják az Atyát, mert az Atya ilyen imádókat akar... Az Isten lélek, ezért akik imádják, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk”¹⁶.

Jn 14,24

19. Az Egyház felelős az igazságért

Így a II. Vatikáni Zsinat tanításának fényében az is láthatóvá válik, hogy az Egyház mint közösség is felelős az isteni igazságért. Megrendüléssel hallgatjuk Krisztus szavát, aki ezt mondta: „A tanítás, amelyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki küldött engem”¹⁷. Nemde Mesterünk e mondatában láthatóvá válik a felelősség az isteni igazságért – mely „Istennek sajátja” –, ha még az is, aki az „egyszülött Fiú”, aki „az Atya ölen él”¹⁸, amikor mint próféta és mester átadja ezt az igazságot, fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy teljesen összhangban cselekszik ennek isteni forrásával? Ugyanennek a hűségnek az Egyház hite lényeges részének is kell lennie, akár tanítja, akár megvallja azt.

A hit mint az ember lelkébe árasztott természetfölötti erény Isten megismerésében részesít, amikor válaszolunk az Ő kinyilatkoztatott szavára. Ez pedig megköveteli,

¹⁵ Jn 18,37

¹⁶ Jn 4,23

¹⁷ Jn 14,24

¹⁸ Jn 1,18

hogy amikor az Egyház vallja és tanítja a hitet, szorosan eggyé váljon az isteni igazsággal¹⁹ és úgy valósítsa meg azt az élet tetteiben, hogy valóban „értelmes hódolatnak” lehessen nevezni. Maga Krisztus e hűség biztosítása érdekében megígérte Egyházának, hogy az igazság Lelke különlegesen fogja támogatni, megajándékozva a tévedhetetlenséggel azokat²⁰, akikre rábízta, hogy tanítsák és adják tovább az igazságot – amint ezt már az I. vatikáni zsinat meghatározta²¹, a II. Vatikáni Zsinat pedig megerősítette –, és Isten egész népét fölruházta a hit különleges érzékével²².

Így váltunk Krisztus prófétai küldetésének részeseivé, és ennek végrehajtása közben szolgáljuk az isteni igazságot az Egyházban. Ez az igazság körül vállalt szolgálat egyértelmű azzal, hogy szeretjük, és gondoskodunk róla, hogy mindenki megismerhesse, s így közelebb juthassunk valamennyien üdvözítő erejéhez, ragyogó fényességéhez, mélységeihez és egyszerűségéhez. A szentek élete mutatja, hogy az igazság megértése vágyának és szeretetének együtt kell járnia. Az igaz fény – amely megvilágosítja az isteni igazságot és Isten valóságát beoltja a lelkekbe – leginkább azért világosította meg a szenteket, mert az igazságot tisztelettel és szeretettel ölelték át: elsősorban Krisztus – aki az isteni igazságból élő Ige – és az ő emberi megnyilvánulásai iránti szeretettel, melyeket az evangélium, a hagyomány és a teológia tár elénk. Most is Isten ígéjének elsősorban ilyen megértésére és értelmezésére van szükség: ilyen teológiára van szükségünk. A teológia mindig nagy jelentőségű volt és marad abban, hogy az Egyház, Isten népe, termékenyen és gyümölcsözően vehessen részt Krisztus prófétai küldetésében. Ezért a teológusok, miközben kutatásaikkal és műveikkel az isteni igazságot szolgálják, nem feledkezhetnek meg arról, hogy szolgálatuk – amelyet a „hit megértésének” neveznek – mit is jelent az Egyházban. Ez a „hit megértése” fogalom kettős jelentést hordoz, ha szabad ezt mondanunk Szent Ágoston mondása szerint: „Érts, hogy hiess, és higgy, hogy megérthess!”²³ és akkor tudja megmutatni igazi erejét, amikor a teológusok a Tanítóhivatalnak szolgálnak, mely az Egyházban a Péter utódával hierarchikus kapcsolatban álló püspökökre van bízva, és a püspökök tanító és pásztori szolgálatát segítik, és támogatják Isten egész népe apostoli munkájának végzését.

¹⁹ DV 5, 10, 21

²⁰ LG 25

²¹ Pastor aeternus konstitúció.

²² LG 18-25; 12, 35

²³ PL 38:257

Ma éppen úgy, mint régebben, s ma talán még inkább a teológusok és a tudósok dolga az Egyházban, hogy a hitet a tudással és bölcsességgel párosítsák, s azért fáradozzanak, hogy egyre szorosabb kapcsolat legyen közöttük, amint ezt Szent Albert egyháztanító napi könyörgésében imádkozzuk²⁴. Ez a feladat manapság igen széles körűvé válik a világ és az ember megismerésével foglalkozó tudományok, módszereik és eredményeik fejlődése miatt. De egyformán vonatkozik a szorosan vett természettudományokra, a humán és filozófiai tudományokra, melyeknek a teológiával való kapcsolatáról a II. Vatikáni Zsinat megemlékezett²⁵.

Az emberi megismerés jelen állapotában, amikor az egyre szélesebb körűvé válik, és ugyanakkor differenciálódik, a hitet is egyre mélyebben kell látnunk, föltárva a Megváltás misztériumának mélységeit, s arra törekedve, hogy érthető legyen az igazság, melynek egyedüli és végső forrása Isten. Ha szabad ebben a mérhetetlenül nagy munkában, s kíváncsi is lehet az előbbi irányba haladva „pluralizmusra” törekedni a kutatás módjában, nem szabad magát a munkát elszakítani a hit és erkölcs tanításának alapvető egységétől, amely egység ennek a tanításnak a tulajdonképpeni célja. Ezért nagyon fontos a teológia és a Tanítóhivatal szoros együttműködése. Minden egyes teológus egész különösen legyen tudatában annak, amit Krisztus mondott: „A tanítás, amit hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki küldött engem”²⁶. Ezért senki sem foghatja föl a teológiát úgy, mintha az személyes vélemények gyűjteménye lenne, hanem minden teológusnak tudnia kell: szoros egységben kell lennie az igazság tanításának azzal a küldetésével, mely az Egyház felelősségére van bízva.

E prófétai küldetés Krisztussal együtt való vállalása alapvetően meghatározza az Egyház egész életét. Különleges része van e feladatban az Egyház pásztorainak, akik szünet nélkül tanítják, hirdetik és adják tovább a keresztény hit és erkölcs tanítását. Ennek a tanításnak – missziós és rendes formájában egyaránt – része van abban, hogy Krisztus köré összegyűlik Isten népe; előkészít az Eucharisztia vételére és megmutatja a szentségi élet útjait. Az 1977-ben összehívott püspöki szinódus különleges gonddal foglalkozott korunk katekézisével, s gyümölcseként meg fog jelenni egy pápai dokumentum a tárgyalások, tapasztalatok és kezdeményezések, s a résztvevők véleményének összegezéséeként. A katekézis ugyanis az Egyház

²⁴ „Istenünk, te Szent Albert püspököt arra választottad ki, hogy az emberi tudományt és az isteni hitet összeegyeztesse. Kérünk, add, hogy hívek maradjunk tanításához, és a tudományok fejlődésével mi is egyre mélyebben megismerjük, és mindig jobban szeressünk Téged.”

²⁵ GS 44, 57, 59, 62; OT 15

²⁶ Jn 14,24

tevékenységének elsődleges és soha meg nem szűnő formája, melyben láthatóvá válik prófétai karizmája: a tanítást és a tanúságtételt ugyanis nem lehet szétválasztani. S ámbár itt elsősorban a papokról van szó, mégsem lehet említés nélkül hagyni azt a sok szerzetest és apácát, akik az isteni Mester iránti szeretettől vezérelve a katekézisnek szentelik magukat; de a laikusokról is szólnunk kell, akik ezzel foglalkoznak, és így fejezik ki hitüket és apostoli öntudatukat.

Ezen kívül egyre inkább gondoskodni kell arról, hogy a katekézis különböző formái – mindenekelőtt a „családi” katekézis, amelyben a szülők tanítják gyermekeiket – bizonyítsák, hogy Isten egész népe részese Krisztus prófétai küldetésének. Ezért az Egyháznak az igazsággal kapcsolatos szolgálatában egyre több hívőnek és egyre változatosabb módokon kell részt vennie. És mit mondjunk a különböző területek szakembereiről: a természettudósokról és bölcsészekről, az orvosokról, a jogászokról, a művészekről és technikusokról, a tanítókról és mindazokról, akik különféle szaktudományok tudósai? Ők mind, mint Isten népének tagjai részesei Krisztus isteni igazságot szolgáló prófétai küldetésének azzal is, hogy tisztességesek az igazsággal szemben, bárhol találják meg azt, miközben másokat az igazságban nevelnek és tanítják őket a szeretetben és az igazságosságban való érlelődésre. Így tehát az igazsággal szemben érzett felelősség egyike azoknak a fontos pontoknak, ahol az Egyház minden egyes emberrel találkozik, s egyike a legfontosabb követelményeknek, amelyek meghatározzák az ember hivatását az Egyház közösségében. Korunk Egyházának az igazsággal szemben érzett felelősségtől vezetve, hűségesnek kell maradnia önmagához, saját természetéhez, melyhez hozzátartozik a Krisztustól származó prófétai küldetés az Ő szavai szerint: „Amint az Atya küldött engem, úgy küldelek én is titeket... Vegyétek a Szentlelket!”²⁷

Szent II. János Pál pápa: Catechesi Tradendae

vö. Jn 14,24

6. Jézus Krisztus tanításának átadása

A hitoktatás krisztocentrikus volta azt is jelenti, hogy a hitoktató nem a saját vagy más mesterek, hanem Jézus Krisztus tanítását akarja továbbadni: azt az igazságot, amelyet Ő közölt velünk. Vagy, hogy pontosabban fejezzük ki magunkat: azt az igazságot, amely Ő maga (vö. Jn 14,6). Hangsúlyoznunk kell, hogy a hitoktatásnak

²⁷ Jn 20,21

Krisztust, a megtestesült Igét, Isten Fiát kell átadnia, s minden egyebet úgy kell megismertetnie, ahogyan Krisztusra vonatkozik.

Egyetlen hitoktató van: Krisztus, s mindenki más csak annyiban nevezhető hitoktatónak, amennyiben Krisztus hírnöke és tolmácsa, amennyiben Krisztus tud szólni az ajkán keresztül. Tehát mindenki, aki hitoktatást végez, akármilyen beosztása legyen is az Egyházban, gondosan törekedjék arra, hogy tanításával és magatartásával Krisztus életét és tanítását adja tovább. Nehogy azok szívét és lelkét, akiket tanít, magához láncolja, vagy a saját véleménye és lelki adottságai szerint alakítsa őket. Főleg attól kell óvakodni, hogy saját véleményét és gondolatait úgy adja másoknak, mintha ezzel Krisztus tanítását és életét közölné. Krisztus e titokzatos mondását mindazokra értenünk kell, akik hitoktatással foglalkoznak: „Tanításom nem az enyém, hanem azé, aki küldött engem” (Jn 7,16; vö. 3,34; 8,28; 12,49; 14,24; 17,8.14).

Erre hivatkozott Szent Pál is, amikor a legfontosabb kérdést tárgyalta: „Én magam is az Úrtól kaptam, amit átadtam nektek”.²⁸

Milyen szorgalmasan kell tehát kutatnia a hitoktatónak az Isten Igéjét, amelyet az Egyház Tanítóhivatalától vesz át! Mennyire bensőséges egységben kell cselekednie Krisztussal és az Atyával! Milyen buzgón kell imádkoznia és mennyire meg kell feledkeznie önmagáról, ha el akarja mondani: „Tanításom nem az enyém!”

Jn 14,26

72. A Szentlélek a lelkek tanítómestere

Apostoli buzdításunk végén az Atya és a Fiú Szent Lelkére tekintünk, aki fő szerzője az egész hitoktatói munkának és tanítója azoknak, akik a hitoktatást végzik. Amikor Krisztus azt vázolta, hogy mit fog tenni a Szentlélek az Egyházban, ezeket a jelentőségteljes szavakat használta: „Ő majd megtanít titeket mindenre, eszetekbe juttatja mindazt, amit mondtam nektek” (Jn 14,26). És hozzátette: „Amikor pedig eljön Ő, az igazság Lelke, megtanít titeket a teljes igazságra... és hirdetni fogja nektek a jövődőt” (Jn 16,31).

Az Egyház tehát ígéretet kapott arra, hogy a Szentlélek minden egyes hívőnek benső Mestere lesz, aki a szív és a lelkiismeret mélységeiben megismerteti az emberrel azt, amit hallott ugyan, de felfogni nem tudta. Erről mondja Szent Ágoston: „Most is maga a Szentlélek tanítja meg a hívőknek mindazt, amit felfognak a lelki dolgokból;

²⁸ 1Kor 11,23. Az „átadni” igét, amelyet Szent Pál ezen a helyen használ, az Evangélii Nuntiandi többször is az Egyház evangelizáló tevékenységének jelölésére alkalmazza (4. 15, 78, 79. P.).

ő növeli a szívekben a szeretetet, amellyel szeretik a már ismert igazságot és vágyódnak a további megismerésre.”²⁹

Ezenkívül a Lélek formálja Krisztus tanítványait tanúkká: „Ő majd tanúságot tesz rólam, de ti is a tanúim lesztek” – mondja Krisztus (Jn 15,26-27). De többről is szó van. Szent Pál – aki összegezi mindazt a teológiai tanítást, ami erről a kérdésről az Újszövetség íásaiban szétszórta található – azt vallja, hogy mindaz, amit a „keresztény lét” jelent, Isten fiainak új élete a Szentléleknek köszönhető (vö. Róm 8,14-17). Neki köszönhetjük, hogy kimondhatjuk ezt a megszólítást: „Abba! Atya!” (Róm 8,15) Őnélküle képtelenek volnánk azt is mondani, hogy „Úr Jézus!” (1Kor 12,3) És a Szentlélektől való minden kegyelem és minden karizma, ami a keresztény közösséget, az Egyházat építi (vö. 1Kor 12,4-11). Ezért adja nyilván Szent Pál minden hívőnek ezt a parancsot: „Teljetek el Szentlélekkel!” (Ef 5,18) Nagyszerűen mondja erről Szent Ágoston: „Mindkettő (ti. Amit hiszünk, és amit cselekszünk) a miénk akarati elhatározásunk miatt, ugyanakkor a szeretet és a hit Lelkének ajándéka is.”³⁰

A hitoktatás tehát, amely a hit növekedése és a keresztény élet érlelődése a teljesség felé, a Szentlélek műve, amelyet csak ő tud életre hívni és fenntartani az Egyházban. Ezért mindaz, amit fentebb elmondtunk és amit az Újszövetség különböző helyein találunk, két dologról győz meg minket: – Az Egyháznak, amikor a hitoktatás munkáját végzi – azaz minden kereszténynek, amikor az Egyházban és az Egyház nevében tevékenykedik –, nagyon tudatában kell lennie, hogy a Szentlélek eleven és tanulékony eszközöként kell viselkednie; a tanító Egyháznak és minden hitoktatónak állandóan segítségül kell hívnia a Szentlelket, hogy mindig közösségben legyen vele és fölfogja az ő indításait. – A hitoktatás iránti lelkesedést annak a törekvésnek kell táplálnia, hogy egyre jobban megértsük a Szentlélek működését és egyre inkább átadjuk magunkat neki. VI. Pál pápa is megállapította, hogy „az Egyházban a Szentlélek különleges korszakának lehetünk tanúi”.³¹ Mert a „lélekben való megújulás” akkor lesz igazi és akkor teszi termékennyé valóban az Egyházat, ha a hívők sokaságát vezérli mindennapi életében a türelemre, az alázatra és arra a szünet nélküli törekvésre, hogy jobban megismerjék Krisztus misztériumát és jobban tanúskodjanak róla; nem pedig akkor, ha csodálatos ajándékokat és karizmákat támaszt.

Ezért most segítségül hívjuk a hitoktató Egyházra az Atya és a Fiú Szent Lelkét, hogy újítsa meg bennünk a hitoktatói lelkületet.

²⁹ PL 35,1877 (In Joannis evangelium tractatus 97,1.)

³⁰ PL 32,621 (Retractationum liber 23,2.)

³¹ Evangelii Nuntiandi 75.

Szent II. János Pál pápa: Redemptionis Donum

Jn 14,26

6. E meghívás struktúrája – amint azt az ifjú szavaiból a szinoptikusoknál (lásd Mt 19,21; Mk 10,21; Lk 18,22) kihámozhatjuk – akkor tűnik elő, amikor az ember saját emberségének alapvető kincsét annak a kincsnek a távlatában fedezi föl, amely a mennyben az emberé. Ebben a távlatban saját emberségünk alapvető kincse összekapcsolódik azzal, hogy „önmagunkat adva létezünk”. E meghívásban a közvetlen vonatkoztatási pont *Jézus Krisztus élő személye*. A tökéletesség útjára szóló hívás tőle és általa a Szentlélekben nyer formát, aki új és új személyeket – férfiakat és nőket, életük különböző szakaszában, főleg fiatal korukban – tanít meg mindarra, amit Krisztus mondott (Jn 14,26); nevezetesen arra, amit az ifjúnak mondott, aki kérdezte tőle: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16) Krisztus válaszából – aki az őt kérdezőre „ránézett és megszerette” – a *megváltás misztériumának* hatékony kovásza árad annak tudatába, szívébe és akaratába, aki őszintén és igazságban keres.

Az evangéliumi tanácsok útjára szóló hívás ily módon mindig Istentől indul: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és arra rendelvelek, hogy elmenjete és gyümölcsöt hozzatok, és gyümölcsötök maradandó legyen” (Jn 15,16). Maga a meghívás, mellyel az ember igazán fölfedezi az ajándékozás evangéliumi törvényét, s amely emberségébe van írva, *ajándék!* Ajándék, telve az evangélium mélységével, ajándék, melyben a megváltás misztériumának isteni és emberi lényege ragyog a világra. „A szeretetnek nem az a lényege, hogy mi szeretjük Istent, hanem hogy ő szeret minket, és elküldte a Fiát bűneinkért engesztelésül” (1Jn 4,10).

Szent II. János Pál pápa: Dominum et Vivificantem

Jn 14,26

4. Az említett szavakhoz Jézus még hozzátette: „A Vigasztaló, a Szentlélek, akit majd a nevemben küld az Atya, *megtanít* benneteket mindenre, és *eszetekbe juttat* mindent, amit mondtam nektek”.^[19] A Szentlélek az apostolok és az Egyház Vigasztalója, aki

mindig velük van – noha láthatatlanul – mint annak az örömhírnek István a tanítója, melyet Krisztus hirdetett. Ez a „megtanít” és „eszetekbe juttat”, nem csupán azt jelenti, hogy a saját módján az evangélium hirdetésére lelkesít, hanem segíti Krisztus tanításának valódi és teljes megértését, továbbá biztosítja ennek folyamatosságát és azonosságának megőrzését a változó követelmények és körülmények között. A Szentlélek munkájának eredménye, hogy az Egyházban mindig *ugyanaz* az igazság él tovább, melyet az apostolok Mesterüktől átvettek.

Jn 14,26

8. Jellegzetes Szent János szövegében, hogy az Atyát, a Fiút és a Szentlelket kifejezetten személynek nevezi. Az elsőt megkülönbözteti a másodiktól és a harmadiktól, éppen úgy, mint ezeket egymástól. Jézus gyakran szól a Szentlélekről személyes névmással: „Ő”, és ugyanakkor egész búcsúbeszédében arról a kapcsolatról szól, mely az Atyát, a Fiút és a Szentlelket egymáshoz fűzi. Így: „A Vigasztaló... aki az Atyától származik”,³² és: az Atya „adja” a Szentlelket.³³ Az Atya „küldi” a Szentlelket a Fiú nevében.³⁴ „A Lélek majd tanúságot tesz a Fiúról.”³⁵ A Fiú kéri az Atyát, hogy küldje a Vigasztalás Lelkét,³⁶ de ugyanúgy ígéri nekünk kereszthalála általi „elmenetelére” utalva: „Ha elmegyek, akkor elküldöm nektek”.³⁷ Az Atya küldi a Szentlelket atyaságának erejével, mint ahogyan küldte a Fiút;³⁸ ugyanakkor küldi Krisztus megváltói erejéből, és ilyen értelemben a Fiú is küldi a Szentlelket: „Elküldöm őt nektek”.

Megjegyzendő, hogy az utolsó vacsora termében elhangzott ígérek a Szentlélek eljövételét Krisztus „elmenetele” utánra teszik. De az az „eljövétel”, melyről a Jn 16,7-8-ban van szó, világosan mutatja az összefüggést, amelyet *okozatinak* is mondhatunk a két esemény között: „Ha azonban elmegyek, akkor elküldöm nektek”. A Szentlélek eljön, amennyiben Krisztus a kereszthalál által távozik. Nemcsak a megváltás *után*, hanem a megváltás *eredményeként* jön el, amit Krisztus az Atya akarata és ténykedése szerint teljesített.

vö. Jn 14,26

³² Jn 15,26

³³ Jn 14,16

³⁴ Jn 14,26

³⁵ Jn 15,26

³⁶ Jn 14,16

³⁷ Jn 16,7

³⁸ vö. Jn 3,16.34; 6,57; 17,3.18.23

22. Lukács elbeszélése elvezet minket annak az igazságnak a közelébe, amely az utolsó vacsora termében, a búcsúbeszédben hangzott el. A Szentlélektől felmagasztalt Názáreti Jézus ebben a beszédben és beszélgetésben úgy tüntette fel magát, *mint aki „hozza” a Lelket*, és akinek a kereszttel elmenetele árán kell hoznia a Lelket, és át kell „adnia” az apostoloknak és az Egyháznak.

A „hozni” szó itt mindenekelőtt azt jelenti, hogy *„kinyilatkoztatni”*. Az Ószövetségben már a Teremtés könyvéből megismertük Isten Lelkét, először, mint Isten *leheletét*, amely életet ad, vagyis mint természetfeletti „életadót”. Izaiás könyve úgy mutatja be, mint *ajándékot*, amely a Messiás személyének szól, rajta nyugszik, és belülről irányítja minden üdvös munkáját. Amit Izaiás hírül adott, az a Jordánnál konkrét formát öltött: a Názáreti Jézus az, *aki a Szentlélekben jön*, és hozza Őt, *mint saját személyének ajándékát*, hogy embersége által kiárássa: *„ő fog megkeresztelni benneteket Szentlélekben”*.³⁹ Lukács evangéliuma a Szentléleknek ezt a kinyilatkoztatását erősíti meg és gazdagítja: Ő az, aki Jézus Krisztus messiási életének és tevékenységének *legbensőbb forrása*.

Mindazzal, amit Jézus az utolsó vacsora termében mondott, a Szentlelket új és teljesebb formában nyilatkoztatta ki. *Ő nem csak egy személynek* (a Messiás személyének) *szóló ajándék*, hanem *mint ajándék maga is személy*. Jézus úgy hirdeti meg eljövételét, mint „másik Vigasztalóét”, ki mint az igazság Lelke az apostolokat megtanítja „minden igazságra”.⁴⁰ Mindez a Szentlélek és Krisztus közötti különleges kapcsolat erejében történik: *„az enyémből kapja, amit majd hirdet nektek”*.⁴¹ Ennek a közösségnek ősforrása az Atya: *„Minden, ami az Atyáé, az enyém is. Azért mondtam, hogy az enyémből kapja, amit majd hirdet nektek.”*⁴² Mert a Szentlélek az Atyától származik és az Atya küldte Őt.⁴³ Először úgy küldte a Szentlelket, *mint az emberré lett Fiúnak szóló ajándékot*, hogy a messiási ígéreteket teljesítse. Krisztusnak, a Fiúnak az „elmenetele” után – János írása szerint – *közvetlenül „jött”*; ez az ő új küldetése – hogy befejezze a Fiú művét. Így Ő lesz az, ki az üdvtörténet új korszakát teljessé teszi.

vö. Jn 14,23

59. Az Istennel a Szentlélekben való benső kapcsolatból szükségszerűen következik, hogy az ember önmagát, saját emberségét új értelmezésben ragadja meg. Így

³⁹ Mt 3,11; Lk 3,16

⁴⁰ Jn 16,13

⁴¹ Jn 16,14

⁴² Jn 16,15

⁴³ Vö. Jn 14,26; 15,26

teljesedik ki az az isteni képmás és hasonlatosság, mely kezdetben sajátja volt.⁴⁴ Az emberség belső igazságát Krisztus rásugárzó fényében, vele összefüggésben kell felfedeznie, hiszen Ő az Istennel való kapcsolatunk ősmintája, és Őbenne teljesen csak akkor találhatunk önmagunkra, ha őszintén ajándékkul adjuk önmagunkat a többi embernek, amint azt a II. Vatikáni zsinat tanítja: „E hasonlóság rávilágít arra, hogy az ember – aki az egyetlen teremtmény a földön, akit Isten önmagáért akart” személyének méltóságában, aki ugyanakkor nyitott a társadalmi beépülésre és közösségre, hogy kiteljesedjék.⁴⁵ Létünk eme igazságának hatékony felismerése és gyakorlati megvalósítása *csak a Szentlélek munkája révén történhet*. Az ember ezt az igazságot Jézus Krisztustól tanulja, saját életében gyakorlattá teszi a Szentlélek közreműködésével, kit maga Krisztus adott nekünk.

Ezen az úton – a belső érés útján, amely magába foglalja az embervolt mélyebb megértését és teljes felfedezését – válik Isten jelenvalóvá emberségünk bensejében, és hatja át egyre mélyebben az emberi világot. *A háromszemélyű egy Isten*, aki önmagában, mint személyek közötti ajándék természetfeletti valósága létezik, *a Szentlélekben ajándékként közölve önmagát az emberekkel, átalakítja az ember világát annak bensejében*, azaz szívében és lelkiismeretében. Ezen az alapon, az isteni ajándékban részesedve válik a világ emberségesebbé és teljesen emberivé, amint azt a zsinat tanítja:⁴⁶ az ember szívében és lelkiismeretében egyre inkább megéri arra az országra, amelyben „Isten lesz minden mindenben”⁴⁷ mint ajándék és szeretet. Ajándék és szeretet: ez az az örök hatalom, melyben a háromszemélyű egy Isten kinyilatkoztatja magát az embernek és a világnak a Szentlélekben.

A Krisztus születése utáni *harmadik évezredre* várakozva arra kell törekednünk, hogy egyre több és több ember „teljesen önmagára találjon, őszintén adva önmagát másoknak”, ahogyan azt a zsinat idézett helye mondja. Bárcsak megindulna a Vigasztaló Szentlélek hatására a mi világunkban az az érési folyamat az emberekben – az egyesek életében is és a közösségben is – , amelyért Jézus maga imádkozott, amikor az Atyát kérte, „hogymindnyájan egy legyenek, mint ahogy mi egy vagyunk”, (Jn 17) mintegy jelezve, hogy van *valami hasonlóság* az isteni Személyek egysége és *Isten igazságban és szeretetben élő gyermekeinek egysége között*.⁴⁸ A zsinat megerősíti ezt az emberről szóló igazságot, és az Egyház különösen súlyos és határozott utasítást lát ebben sajátos apostoli küldetése számára. Ha ugyanis az

⁴⁴ vö. Ter 1,26 és köv.; Aquinói Tamás, Summa Theol. I. q. 93, aa. 4. 5. 8.

⁴⁵ vö. Gaudium et spes, 24

⁴⁶ GS 38. 40.

⁴⁷ vö. 1Kor 15,28.

⁴⁸ vö. Gaudium et spes 24.

Egyház útja az ember, akkor ez az út átvezet Krisztus egész misztériumán, isteni példát nyújtva az embereknek. Ezen az úton a Szentlélek – miközben mindegyikünkben megerősíti a „benső embert” – azt éri el, hogy az ember egyre jobban „megtalálja önmagát azáltal, hogy őszintén ajándéku adja önmagát”. Elmondhatjuk, hogy a pasztorális konstitúció eme szavaiban benne van az egész *keresztény antropológia* foglalata: az evangéliumra támaszkodó elmélet és a gyakorlat, amelyben az ember felfedezi Krisztushoz tartozását és ez által Isten gyermekévé emelkedik; de egyúttal jobban megérti emberi méltóságát is, pontosan azért, mert Isten közeledésének és jelenlétének személyes alanya, az isteni kegyesség alanya, amely magába foglalja a végső megdicsőülés távlatát és annak szilárd alapja. Nyugodtan megismételhetjük, hogy: „Isten dicsősége az élő ember – és az ember élete Isten látása”:⁴⁹ az ember, amennyiben isteni életet él, Isten dicsősége. Ennek az életnek és dicsőségnek rejtett sáfára a Szentlélek. Aki – amint Szent Vazul mondja – „egyszerű létében, változatos hatalmában... úgy árad ki, hogy nem fogyatkozik... mindenki számára jelen van, aki be tudja őt fogadni, mintha csak egyedül lenne; és mindenkit eláraszt elégséges és teljes kegyelmével”.⁵⁰

Szent II. János Pál pápa: Veritatis Splendor

vö. Jn 14,26

25. Jézus beszélgetése a gazdag ifjúval bizonyos értelemben a *történelem minden korszakában, ma is* folytatódik. A kérdés: „Mester, mi jót kell tennem, hogy örök életem legyen?” – minden emberi szívben fölmerül, és mindig s egyedül Krisztus az, aki teljes és kielégítő választ kínál. A Mester, aki tanítja Isten parancsolatait, aki meghív a követésre és adja a kegyelmet egy új élethez, mindig jelen van és működik közöttünk az ígélet szerint: „íme, én veletek vagyok minden nap a világ végezetéig.” (Mt 28,20) *Krisztus egyidejű léte a mindenkori emberrel az Ő Testében, az Egyházban valósul meg.* Ezért ígerte az Úr apostolainak a Szentlelket, aki „eszükbe juttatta” és megértette velük a parancsolatokat (vö. Jn 14,26), és a világban egy új élet forrása lett (vö. Jn 3,58; Róm 8,1-13).

Az erkölcsi parancsokat – melyeket Isten az Ószövetségben adott, és amelyek Isten megtestesült Fiának személyében elérték tökéletességüket az Új és örök szövetségben – hűségesen kell őrizni és folyamatosan meg kell valósítani végig a történelmen a különböző kultúrákban. E parancsolatok értelmezését Jézus az apostolokra és

⁴⁹ vö. Szent Ireneus, *Adversus haereses*, IV, 20, 7.

⁵⁰ Szent Vazul, *De Spiritu Sancto*, IX, 22.

utódaikra bízta, és hozzáadta az igazság Lelkének különleges segítségét: „Aki titeket hallgat, engem hallgat.” (Lk 10,16) A Szentlélek világosságával és erejével teljesítették az apostolok küldetésüket: hirdették az evangéliumot és megmutatták az Úr „útját” (vö. ApCsel 18,25), tanítván mindenekelőtt Krisztus követését és utánzását: „Nekem az élet Krisztus.” (Fil 1,21)

Szent II. János Pál pápa: Ut unum sint

vö. Jn 14,26

41. A zsinat befejezése óta folyó ökumenikus dialógusról mondtak hálaadásra készítenek az igazság Lelke iránt, akit az Úr Krisztus az apostoloknak és az Egyháznak megígért.⁵¹ Először történik a történelemben, hogy a keresztények egységét előmozdító tevékenység ily nagy méreteket öltött. Már ez önmagában Isten mérhetetlen nagy ajándéka, melyért hálásnak kell lennünk. Krisztus teljességéből „kegyelmet kegyelemre halmozva” kapunk.⁵² Az Istentől már kapott ajándékok elismerése fölkészít bennünket a további nélkülözhetetlen ajándékok fogadására, hogy véghez tudjuk vinni az egység ökumenikus művét.

Egy pillantás az elmúlt harminc esztendő egészére jobban érhetővé teszi a közös evangéliumhoz fordulás – melyet Isten Lelke az ökumenikus mozgalom eszközévé tett – sok gyümölcsét.

XVI. Benedek pápa: Sacramentum Caritatis

vö. Jn 14,26

Jézus és a Szentlélek

12. Maga az Úr szavával s a kenyérrel és a borral átadta nekünk az új kultusz lényeges elemeit. Az Ő jegyese, az Egyház arra hivatott, hogy napról napra ünnepelje az eucharisztikus lakomát az Ő emlékezetére. Ezáltal beleírja az emberi történelembe jegyesének megváltó áldozatát és szentségileg jelenvaló teszi minden kultúrában. Ezt a nagy misztériumot liturgikus formákban ünnepeljük, melyeket az Egyház a

⁵¹ vö. Jn 14,26

⁵² Jn 1,16

Szentlélek vezetésével az időben és a térben bontakoztat ki.⁵³ Ezzel kapcsolatban tudatosítanunk kell a Szentlélek döntő szerepét a liturgikus forma kifejlesztésében és az isteni misztériumok elmélyítésében. A Vigasztaló a hívőknek adott első ajándék,⁵⁴ aki már a teremtésben működik (vö. Ter 1,2), teljességgel jelen van a megtestesült Ige egész valójában: Jézus Krisztus ugyanis fogantatott Szűz Máriától a Szentlélek tevékenysége által (vö. Mt 1,18; Lk 1,35); nyilvános működésének kezdetén a Jordán partján látta, hogy leszáll rá galamb képében (vö. Mt 3,16 és párh.); ugyanebben a Lélekben cselekszik, beszél és ujjong (vö. Lk 10,21); és benne ajánlja föl önmagát (vö. Zsid 9,14). A „búcsúbeszédben”, melyet János hagyott ránk, Jézus világosan kapcsolatba hozza saját életének a húsvéti misztériumban történő odaajándékozását a Szentlélek övének történő ajándékozásával (vö. Jn 15,7). Föltámadva, testében hordozva a szenvedés jegyeit, ki tudja árasztani a Lelket (vö. Jn 20,22) és övéit saját küldetésének részesévé teszi (vö. Jn 20,21). A Szentlélek az, aki megtanítja a tanítványokat mindenre, és emlékezteti őket mindarra, amit Krisztus mondott (vö. Jn 14,26), mert az Ő dolga mint az igazság Lelkéé (vö. Jn 15,26), hogy bevezesse a tanítványokat a teljes igazságba (vö. Jn 16,13). Az Apostolok Cselekedeteinek elbeszélésében a Lélek Pünkösöd napján leszáll a Máriával együtt imádkozó apostolokra (vö. 2,1-4), és lelkesíti őket a küldetésre, hogy minden népnek hirdessék az evangéliumot. Éppen ezért maga Krisztus a Szentlélek tevékenységének erejében marad jelenlévő és tevékeny Egyházában az élő központból, az Eucharisziából kiindulva.

vö. Jn 14,27

A békecsók

49. Az Eucharisztia természete szerint a béke szentsége. Az eucharisztikus misztérium e dimenziója a liturgikus ünneplésben külön is kifejezést nyer a békecsókváltás szertartásában. Kétségtelenül nagyon értékes jelről van szó (vö. Jn 14,27). A mi korunkban, melyet annyi konfliktus terhel, e cselekmény már csak a közösségi érzés szempontjából is különlegesen fontos, mert az Egyház egyre inkább sajátos feladatának tekinti, hogy kérje az Úrtól a béke és az egység ajándékát önmaga és az egész emberi család számára. A béke vágya elfojthatatlanul jelen van mindenki szívében. A béke és a megbékélés minden jóakarátú ember lelkéből fölszálló szavának szószólója az Egyház, és ahhoz fordul, aki „a mi békénk” (Ef 2,14) és aki meg tudja békéltetni a népeket és személyeket akkor is, ha az emberi próbálkozások

⁵³ vö. Propositio 3.

⁵⁴ vö. Missale Romanum: Prex Eucharistica IV.

zátonyra futottak. Innen érthető az az intenzitás, amit gyakran lehet érezni a liturgikus ünneplésben a béke átadásakor. Mindazonáltal a Püspöki Szinóduson hangsúlyozták, hogy e cselekményt korlátok között kell tartani, mert túlzó formákat ölthet és kavarodást támaszthat a közösségben éppen a szentáldozás előtt. Jó emlékeztetnünk arra, hogy semmit nem von le e cselekmény értékéből, ha megtartjuk az ünneplés légköréhez illő józanságot, például úgy, hogy a béke átadását a közvetlen mellettünk állókra korlátozzuk.⁵⁵

XVI. Benedek pápa: Spe Salvi

Jn 14,27

50. Ezért kiáltunk hozzá: Szentséges Szűz Mária, te azon alázatos és nagy lelkek közé tartoztál Izraelben, akik – mint Simeon – „várták Izrael vigasztalását” (*Lk 2,25*), akik mint Anna, remélték „Jeruzsálem megváltását” (*Lk 2,38*). Te Izrael szent Írásainak lelkiületét élted, melyek a reményről beszéltek – az ígéretről, amely Ábrahámnak és az ő utódának adatott (vö. *Lk 1,55*). Így értjük azt a szent félelmet, mely elfogott, amikor Isten angyala belépett a kamrádba, és azt mondta, hogy neked kell megszülnöd azt, akiben Izrael remélt, akire a világ várt. Általad, a te igened által kellett évezredek reményének megvalósulnia, belépnie ebbe a világba és a világ történelmébe. Meghajoltál e feladat nagysága előtt, és igent mondtál: „Íme, az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint” (*Lk 1,38*). Amikor szent örömben Júdea hegyein át a nagynénédhez, Erzsébethez siettél, az eljövendő Egyház képe lettél, mely a világ reményét hordozza méhében a történelem hegyein járva. De az öröm mellett, melyet Magnificatoddal beleénekelte az évszázadokba, tudtál a próféták sötét szavairól, melyeket Isten Szolgájának evilági szenvedéséről mondtak el. A betlehemi istállóbeli születés fölött ott ragyogott az angyalok fényessége, akik örömhírt mondtak a pásztoroknak, de nagyon tapasztalható volt Isten szegénysége is ebben a világban. Az agg Simeon a kardról beszélt, mely át fogja járni a szívedet (vö. *Lk 2,35*), az ellentmondás jeléről, ami a te Fiad lesz ebben a világban. Amikor Jézus megkezdte nyilvános működését, vissza kellett húzódnod, hogy növekedhessen az az új család, melynek megalapítására ő jött, s amelynek azokból kellett kinőnie, akik az ő szavát hallgatták és követték (vö. *Lk 11,27*). Jézus első tetteinek nagysága és

⁵⁵ Szem előtt tartva régi, tiszteletreméltó hagyományokat és a szinódusi atyák óhajait, kértük a megfelelő Dikasztériumoktól, hogy vegyék fontolóra a béke jelének a szentmisén belül máshová helyezését, pl. az adományok oltárra vitele előtti helyre. Egy ilyen változat felhívhatja a figyelmet az Úr figyelmeztetésére, hogy áldozati adományunk felajánlása előtt meg kell békülnünk felebarátainkkal (vö. Mt 5,23 sk.). Vö. Propositio 23.

öröme mellett a názáreti zsinagógában tapasztalnod kellett az „ellentmondás jeléről” szóló szavak igazságát (vö. *Lk* 4,28). Átélted az ellenségeskedés és az elutasítás egyre növekvő hatalmát, mely Jézus körül egyre szorosabbra zárult egészen a kereszt órájáig, amikor látnod kellett, hogy a világ Üdvözítője, Dávid örököse, Isten Fia gúny céltáblájaként, gonosztevők között hal meg, mint aki kudarcot vallott. Hallottad a szót: „Asszony, íme a te Fiad” (*Jn* 19,27). A keresztről új küldetést kaptál. A keresztnél új módon lettél anya: mindazok anyja, akik hisznek a te Fiadnak és követni akarják őt. A fájdalom kardja átgázolt a szívedet. Meghalt a remény? A világ végleg fényesség nélkül maradt? Céltalan lett az élet? Abban az órában minden bizonnyal újra hallottad bensődben az angyal szavát, mellyel ő az ígélet pillanatában félelmedre válaszolt: „Ne félj, Mária!” (*Lk* 1,30) Hányszor mondta az Úr, a te Fiad a tanítványainak: „Ne féljetek!” A Golgota éjszakájában a szívedben újra hallottad a szót. Tanítványainak az árulás órája előtt mondta: „Bízzatok, én legyőztem a világot!” (*Jn* 16,33) „Ne nyugtalankodjék a szívetek és ne csüggedjen!” (*Jn* 14,27) „Ne félj, Mária!” A názáreti órában az angyal ezt is mondta neked: „Országának nem lesz vége” (*Lk* 1,33). Vége lett, mielőtt elkezdődött volna? Nem, a kereszt alatt Jézus szavára a hívők anyja lettél. Ebben a hitben, mely a nagypéntek sötétségében is a remény bizonyossága volt, ébredtél a húsvét reggelére. A föltámadás öröme betöltötte a szívedet, és újra a tanítványok közösségébe vitt, akikből a hit által Jézus családjának kellett kialakulnia. Így voltál jelen a hívők közösségében, akik a Jézus mennybemenetele utáni napokban egyetértően imádkoztak a Szentlélek ajándékaiért (vö. *ApCsel* 1,14), és pünkösd napján meg is kapták azokat. Jézus „országa” más volt, mint amilyennek az emberek elgondolhatták. Abban az órában elkezdődött, és ennek az „országnak” nem lesz vége. Úgy maradsz a tanítványok körében, mint Anyjuk, mint a remény Anyja. Szentséges Szűz Mária, Isten anyja, mi Anyánk, taníts minket veled együtt hinni, remélni és szeretni. Mutasd meg nekünk az Ő országába vezető utat. Tengernek csillaga, fényeskedjél nekünk és vezess minket az utunkon!

XVI. Benedek pápa: Verbum Domini

vö. *Jn* 14,26

15. Miután láttuk a Szót, amelyet Isten utoljára és véglegesen intézett a világhoz, most a Szentlélek küldetése felé kell fordulnunk az Isteni Szóval kapcsolatban. A krisztusi kinyilatkoztatást ugyanis nem lehet hitelesen megérteni a Vigasztaló tevékenységétől függetlenül. Ez annak a ténynek a következménye, hogy Isten önközlése mindig magában foglalja a Fiú és a Szentlélek kapcsolatát, akiket Lyoni

Szent Ireneusz úgy nevez, hogy „az Atya két keze”.⁵⁶ Maga a Szentírás bemutatja a Szentlélek jelenlétét az üdvösség történetében és különösen Jézus életében, aki fogantatott Szűz Máriától a Szentlélek erejéből (vö. Ml 1,18; Lk 1,35); nyilvános működése kezdetén a Jordán partján látta, hogy galamb formájában leszáll rá (vö. Mt 3,76); Jézus ebben a Lélekben beszél és ujjong (vö. Lk 10,21); és ebben a Lélekben áldozza föl önmagát (vö. Zsid 9,14). Küldetése végén János evangélista elbeszélése szerint maga Jézus kapcsolja össze világosan életének ajándékozását és Lelkének elküldetését övéi számára (Jn 16,7). A föltámadott Jézus testében hordozva a szenvedés stigmáit, kiárasztja a Lelket (vö. Jn 20,22), és saját küldetésének részesévé teszi övéit (vö. Jn 20,21). A Szentlélek fogja megtanítani a tanítványokat mindenre és eszükbe juttat mindent, amit Krisztus mondott (vö. Jn 14,26), mert Ő, az igazság Lelke (vö. Jn 15,26) vezeti majd be a tanítványokat a teljes igazságba (vö. Jn 16,13). Végül ahogyan az Apostolok cselekedeteiben olvassuk, Pünkösd napján a Lélek leszáll a Máriával együtt imádkozó Tizenkettőre (vö. 2,1-4), és erőt ad nekik a küldetéshez, hogy minden népnek hirdessék az örömhírt.⁵⁷ Isten Szava tehát a Szentlélek tevékenységének köszönhetően fejeződik ki emberi szavakban. A Fiú küldetése, és a Szentlélek küldetése elválaszthatatlan és egyetlen üdvrendet alkotnak. A Lélek, aki az Ige megtestesülésekor Szűz Mária méhében cselekedett, ugyanaz, mint aki Jézust egész küldetésében vezette, és akit Jézus megígért a tanítványoknak. Ugyanaz a Lélek, aki a próféták által szólt, támogatja és indítja az Egyházat Isten Szavának hirdetésének feladatában és az apostolok prédikációjában, végül ez a Lélek az, aki sugalmazta a Szentírás szerzőit.

vö. Jn 14,26

Krisztus élő jelenléte az Egyház életében

51. Krisztus, az Atya Szava és az Egyház közötti kapcsolatot nem szabad úgy felfogni, mint egy elmúlt eseményt, hanem egy olyan élő kapcsolatról van szó, melyre minden egyes hívő meghívást kap, hogy személyesen vegyen benne részt. Ugyanis Isten ma hozzánk intézett Szavának jelenlétéről beszélünk: „íme, én veletek vagyok minden nap a világ végezetéig” (Mt 28,20). Ahogyan II. János Pál pápa mondta: „Krisztus egyidejű léte a mindenkori emberrel az Ő Testében, az Egyházban valósul meg. Ezért ígérte az Úr apostolainak a Szentlelket, aki »eszükbe juttatta« és megértette velük a parancsolatokat (vö. Jn 14,26), és a világban egy új élet forrása lett

⁵⁶ Adversus haereses, IV,7,4: PG 7, 992–993; V,1,3: PG 7, 1123; V,6,1: PG 7, 1137; V,28,4: PG 7, 1200.

⁵⁷ vö. XVI. Benedek pápa: Sacramentum caritatis szinódus utáni buzdítás. (22. II. 2007), 12: AAS 99 (2007), 113–114

(vö. Jn 3,5-8; Róni 8,1-13)⁵⁸ A Dei Verbum dogmatikus konstitúció e misztériumot bibliai szóhasználatával egy jegyesi dialógussal szemlélteti: „Isten, aki egykor szólt, szünet nélkül beszélget szeretett Fiának jegyesével, és a Szentlélek, aki által az Egyházban és az Egyház által a világban fölhangzik az evangélium élő szava, elvezeti a hívőket a teljes igazságra, és az Ő műve, hogy Krisztus ígéje a maga teljes gazdagságában él bennük (vö. Kol 3,16)”⁵⁹

Krisztus jegyese, az odahallgatás mesternője ma is hittal ismétli: „Szólj, ó Uram, mert hall Téged a te Egyházad”.⁶⁰ Ezért a Dei Verbum dogmatikus konstitúció így kezdi mondandóját: „Isten szavát vallásos tisztelettel hallgatva és bizalommal hirdetve, a Szentséges Zsinat ...”.⁶¹ Valójában az Egyház életének dinamikus meghatározásáról van szó: „Ezekkel a szavakkal a Zsinat az Egyháznak egyik minősítő tényezőjére mutat rá: olyan közösség, mely hallgatja és hirdeti Isten Szavát. Az Egyház nem önmagából, hanem az Evangéliumból él, és az Evangéliumból meríti mindig és újra az irányítást útjához. Olyan jellegzetesség ez, melyet minden kereszténynek magáévá kell tennie, és alkalmaznia kell magára, mert csak az válhat a Szó hirdetőjévé, aki előbb hallgatója volt.”⁶² Isten hirdetett és hallgatott Szavában és a szentségekben mondja Jézus ma, itt és most mindenkinek: „Én a tiéd vagyok, magamat ajándékozom neked”; azért, hogy az ember befogadhassa és válaszolhasson, és ő is elmondhassa: „Én is a tiéd vagyok”.⁶³ Az Egyház úgy jelenik meg, mint a hely, ahol kegyelemből megtapasztalhatjuk azt, amit János prológusa hirdet: „Akik azonban befogadták, azoknak megadta a hatalmat arra, hogy Isten Fiaivá legyenek” (Jn 1,12).

Ferenc pápa: Lumen Fidei

Jn 14,26

38. A hit, amely a térben minden ember számára ragyog, bárhol éljen is, az idő tengelye mentén is terjed nemzedékről nemzedékre. A hit ugyanis egy olyan találkozásból születik, amely a történelemben jön létre, és megvilágosítja utunkat az időben; a századok folyamán tovább kell adni. Tanúságtételek megszakítatlan láncolatán át érkezik el hozzánk Jézus arca. Miként lehetséges ez? Miként lehetünk

⁵⁸ Veritatis splendor enciklika (6. VIII. 1993), 25: AAS 85 (1993), 1153.

⁵⁹ II. Vatikáni Zsinat: Dei Verbum konst., 8.

⁶⁰ Relatio post disceptationem, 11.

⁶¹ 1. pont.

⁶² XVI. Benedek pápa: Ansprache an die Teilnehmer am Internationalen Kongreß »Die Heilige Schrift im Leben der Kirche« (16. IX. 2005) in: AAS 97 (2005), 956.

⁶³ Relatio post disceptationem. 10.

bizonyosak abban, hogy az „igazi Jézussal” találkozunk századokon át? Ha az ember elszigetelt egyed volna, ha csak a saját, egyedi „énünk” akarnánk kiindulni, mint aki önmagában akarja megtalálni megismerésének bizonyosságát, ez a bizonyosság lehetetlen volna. Magamtól képtelen vagyok meglátni azt, ami tőlem annyira távoli korszakban történt. De az emberi megismerésnek nem ez az egyetlen módja. A személy mindig kapcsolatokban él. Másoktól ered, másokhoz tartozik, élete a másokkal való találkozásokban növekszik. A megismerés, még az önismeretünk is kapcsolatokra épül, az előttünk éltekhez kötődik: elsősorban a szüleinkhez, akiktől az életet és a nevünket kaptuk. Maga a nyelv, a szavak, amelyekkel kifejezzük életünket és önmagunkat, másokon keresztül érkezett hozzánk, mások emlékezetében tartotta életben. Önismeretünk csak akkor lehetséges, ha részesedünk egy nagyobb emlékezetben. Így történik a hitben is, amely a teljességre vezet el az emberi megértést. A hit múltja, Jézus szeretetének az a tette, amely új életet fakasztott a világban, mások, a tanúk emlékezetében érkezett el hozzánk; elevenen őrizte az egyetlen emlékező alany, az Egyház. Az Egyház anyja, aki megtanít bennünket a hit nyelvén beszélni. Szent János hangsúlyozta ezt a szempontot evangéliumában, összekapcsolva a hitet és az emlékezést, s mindkettőt a Szentlélek tevékenységéhez kötötte, aki, ahogyan Jézus mondja, „eszetekbe juttat mindent” (Jn 14,26). A Szeretet – aki a Szentlélek, és aki az Egyházban él – fogja egybe az időket és tesz bennünket Jézus kortársaivá, s ezáltal lesz vezetőnk utunkon a hitben.

2.3. Liturgikus vonal

Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

A mai *evangélium* (Jn 14,23-29) a szeretet parancsát folytatja, majd Jézus megígéri a Szentlelket és az Ő békéjét. A Szentlélek a tanítványok eszébe juttatja majd, amit Jézus mondott nekik – ezt látjuk az *olvasmányban* (ApCsel 15,1-2.22-29), melyben így ír a szerző: „A Szentlélek és mi magunk is úgy láttuk jónak...”.

Az evangéliumban Jézus azt is elmondja, az Atyához megy – ehhez kapcsolható a *válaszos zsoltár* (Zsolt 66,2-3.5.6 és8.) mely az Úr dicsőségét és üdvösségszerző szeretetét dicséri: „Magasztaljanak, Isten, a népek, minden nemzet áldjon téged... Könyörüljön rajtunk az Isten, és áldjon meg minket, ragyogtassa fel arcát fölöttünk, hogy megismerjék a földön utadat, és üdvösségedet az összes nemzetek”.

Az alleluja vers az azt követő evangéliumi szakaszt idézi (Jn 14,23): „Aki szeret engem, megfogadja szavamat, Atyám is szeretni fogja és hozzá költözünk”.

Az egyetemes könyörgésekben több evangéliumi téma is visszaköszön. A béke: „Testvéreim! Krisztus Urunk a béke fejedelme. Kérjük az ő békéjét magunk és az egész világ számára!”, a vigasztaló Lélek: „Küldd el, Urunk, a vigasztaló Szentlelket, hogy megtanítsa a világot a te békéd evangéliumára!”, „Ajándékozd meg Egyházadat békével és egyetértéssel, és add meg teljes egységét!”, „Ébreszd rá a világot, hogy ne a fegyverek erejében, hanem a testvéri egybetartozás munkálásában lássa a béke biztosítékát!”, „Vedd el rólunk bűneink nyomasztó terhét, hogy megkönnyebbült lélekkel élvezhessük a tiszta lelkiismeret békéjét!”, valamint az Úr hatalma: „Dicsőséges királyunk, Jézus Krisztus! Tiéd minden hatalom a mennyben és a földön”.

Az áldozási ének (Jn 14,15-16) szintén az elhangzott evangélium szavait ismétli: „Ha szerettek engem, tartsátok meg parancsaimat – mondja az Úr. Én pedig kérni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek, aki veletek marad mindörökké, alleluja

2.4. Pedagógiai vonal

2.4.1. Tantörténet

Vándorút

Két ember útnak indult. Magukkal vitték az útra lámpáikat, amelyről tudták, hogy addig tart ameddig az életük. Valamennyit mentek. Megszólalt az első:

- Hosszú út áll még előttünk. Ki tudja, hogy a végére érünk-e valaha? Elhatároztam, mielőtt még késő lenne, visszafordulok.

- Miért torpannál meg? - felelte a másik- Alighogy elindultál. Ha visszafordulsz, elveszíted mindazt, ami még előttünk áll. És különben is kihez térsz vissza? Ott nincs senki, aki visszavárna.

- Hogy egész életembe menjek?- makacszkodott tovább az első. Nem, inkább visszafordulok, és nyugalomban élek. Itt éhség gyötör, ott meg bőség. Megérem az öregkort, és meghalok, ahogy mások is, éjjel álmomban, anélkül, hogy valamit éreznék.

- Akkor, egyedül folytatom az utam - szólt a másik. Talán nem megyek rajta végig, de mindent elkövetek, hogy minél nagyobb távot tegyek meg, és a fényt minél távolabbra vigyem. Az úton járás adja meg az élet értelmét. Az út végén biztosan vár valaki, és hiszem, szüksége van rám.

Ha semmi egyebet nem tudok adni neki, legalább egész életemen át feléje tartok, közelségének melegében egyszerűbb lesz meghalni, és az én közelségem pedig talán melegséget áraszt rá.

S ki-ki, ment a választott irányba.

Sok-sok idő múlva, az út nagy része után, a másik fáradtan megállt. Botjára támaszkodva, gyöngye látásával, a megtett út felé tekintett.

- Öreg vagyok már. De még annyi út áll előttem, mint amennyit meg tettem. Nem. Nem érek célba soha.

Távol vagyok attól, ahonnan elindultam..., és távol attól is, ahova tartok.

Levertségéből egy melegen csengő hang rázta fel:

- Nem vagy távol. Megérkeztél. Azon a napon, amikor hozzám indultál, én is elindultam feléd.

Kerestél, de én is téged. És most, amikor találkoztunk, örökre együtt maradunk.

Forrás: http://havannacsoport.hu/index.php/tanulsagos-tortenetek/vandorut?fbclid=IwAR2LxobmkrMoTsuC75cXgUfA_r9SITo7rvK-Ynj5DI59le5LPDUDCZ2ZP6w

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó versek

Ha Isten békéje lakja szívemet

Ha Isten békéje lakja szívemet,
bár dúlhat vihar ellenem,
Nagy hittel szívem zengi ez éneket:
az Úrban, az Úrban jó nekem!
Az Úrban jó nekem,
Az Úrban, az Úrban jó nekem.
Ha rám tör a Sátán és elém hálót vet,
e szó ragyog rám fényesen:
Már Jézus értem mindent elvégezett,
vére megtisztított teljesen...
Az Úrban jó nekem,
Az Úrban, az Úrban jó nekem.
Bűnöm terhét Jézus hordta, a Bárány,
Nem hagyta azt rajt' lelkemen,
Meghalt értem ott, ama kískeresztfán.
Őt dicséri hát ez énekem.
Az Úrban jó nekem,
Az Úrban, az Úrban jó nekem.

Forrás: <http://www.refkertvaros.hu/2015/02/ha-isten-bekeje-lakja-szivemet/>

Hamvas Béla: Isten tenyerén ébredtem

Isten tenyerén ébredtem, s lenéztem a Földre,
Hófehér csúcsokra, kopár legelőkre.
Kanyargós folyók tükrében láttam kelni a Napot,
Sugaraiban álmos hajnal mosakodott.
Láttam az óceánt gyermekként ragyogni
Sirályokat felette felhőkkel táncolni,
Láttam a békét az emberek szívében,
Láttam az erdőket fürödni a fényben.
Láttam sok-sok mosolyt és láttam a reményt,
Láttam az embert, és láttam a zenét,

Láttam a földet szeretetben élni,
Láttam a csöndet a széllel zenélni.
Láttam Istent amerre csak néztem,
Miközben éppen az Ő tenyerében ültem,
S az Ő hangján szólt hozzám a szél,
Mint anya, ki gyermekének mesél,
Millió apró tükörben láthatod magadat,
Hisz olyannak látod a világot, amilyen Te vagy!

Forrás: <https://www.ars-sacra.hu/vers.php?vers=117>

2.4.3. Evangéliumhoz kapcsolódó festmény

Hendrick van Balen: Szentháromság (1620, Sint-Jacobskerk, Antwerp)

Forrás: https://en.wikipedia.org/wiki/The_Trinity_in_art#/media/File:Hendrick_van_balen_Holy_trinity.jpg

2.4. Kérdések az evangéliumhoz

- Keresem-e azt a békét a szívemben, az életemben, amit Jézus ígért?
- Honnan származik az én békém? Meg tudom őrizni a békét a zavaró körülmények között is?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Mindenható Istenünk, add, hogy odaadó buzgósággal ünnepeljük Urunk feltámadásának örömnapjait. Engedd, hogy cselekedeteinkkel mindenkor életre váltsuk, amit az emlékezéssel felidézünk. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké.

Evangéliumhoz kapcsolódó fohász

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy segítsen megőrizni, megérteni, és bátran megélni Szent Fiad szavát, aki által Veled szoros kapcsolatba kerülök! Ámen.

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz

Kim Seng: Dicsőséges napfelkelte a Nubble-világítótorny felett

<https://captainkimo.com/cape-neddick-light-glorious-sunrise-over-nubble-lighthouse/>

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Jézus megígérte, hogy visszajön.
- Ha megőrzöm Jézus szavát, akkor a Szó engem is megőriz, és bensőséges kapcsolatba kerülök a Szentháromsággal.

6. Actio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Növeljem magamban a mások iránti szeretetet. Nem érzésből, hanem döntésből.
- Gondosan őrizzem az Úr szavát, amit aznap olvasok, elmélkedem, imádkozom, s törekszem megcselekedni!

